

Aules presencials vs en línia. La visió del professorat.

Resultats de l'enquesta als professors del Màster d'Ortodòncia de la UB

Autor: Josep M. Ustrell Torrent – Professor Titular i Director del màster

Data: 13 de juliol de 2020

Resum

Encara amb les restes de la pandèmia de la Covid-19 ha arribat un primer desconfinament i és hora de fer balanç de la docència universitària. Per l'observació de l'actitud durant aquest període hem de pensar que, malgrat la manca d'experiència, el professorat ha fet un gran esforç per mantenir la transferència de coneixements de la millor manera possible. **Objectiu:** Valorar la capacitat d'impartició de la docència en línia en el Màster d'Ortodòncia de la Universitat de Barcelona, en aquesta època de confinament i les perspectives de futur. **Material i Mètodes:** Una enquesta al professorat amb 3 preguntes: 1) Disposes de la capacitat logística per a impartir les assignatures/seminaris docents en línia? 2) Quin volum de treball (hores dedicades) creus que inverteixes en les classes/sessions programades que han passat a ser en línia? 3) La teva situació personal, et permet mantenir la mateixa capacitat de concentració i calma per aprofitar el temps que dediques a les assignatures? **Discussió i conclusions:** 1) El professorat disposa de més espai de treball que l'alumnat (89,5 / 69,6 %). 2) La connexió a internet és molt millor entre la gent jove (95,7 / 36,8 %). 3) Els mitjans complementaris com l'ordinador també evidència una gran desproporció. El 100 % dels alumnes en disposen i, en contra, el professorat tant sols un 36,8 %. La justificació d'aquesta diferència es deu a que molts professors utilitzen el mòbil o la tablet. 4) Relativament a la impressora no hi ha tanta diferència: 31,6 % el professorat i 39,1 % l'alumnat. 5) La relació de la situació personal amb el manteniment de la capacitat de concentració, l'alumnat o valora negativament amb un 65,2 % i, en canvi, el professorat tant sols és negatiu en un 21,1 %. L'alumnat també es queixa de les excessives hores de docència que no els hi permet mantenir l'atenció suficient. 6) Una de les problemàtiques del professorat és el fet de tenir criatures a casa. 7) Al professorat també se'ls hi fa feixuc el fet de la preparació de les classes al format en línia. 8) Una queixa important del professorat és relativa a la interacció amb l'alumnat, perquè es troba a faltar l'atenció individualitzada. 9) Ambdós col·lectius estan es disposició d'acceptar la docència híbrida.

Introducció

Ha arribat un primer desconfinament i és hora de fer balanç de la docència universitària. En aquest sentit, el grup de recerca de l'IDP-ICE ha confeccionat una enquesta en aquest

sentit i que ha enviat a tot el professorat de la UB. D'una forma més reduïda hem fet una avaluació de l'opinió del professorat del màster d'ortodòncia que serà comparat amb l'opinió de l'alumnat del mateix màster que va respondre una enquesta similar en època de ple confinament.

La docència va ser sempre en línia i les circumstàncies ambientals d'ambdós grups no són precisament iguals. Per això interessa conèixer l'opinió dels docents i dels discents per a poder afrontar amb més garanties el proper curs del màster.

Per l'observació de l'actitud durant aquest període hem de pensar que, malgrat la manca d'experiència, el professorat ha fet un gran esforç per mantenir la transferència de coneixements de la millor manera possible. La resposta positiva de l'alumnat, expressada una vegada s'ha reiniciat l'activitat docent, teòrica i clínica, és el millor reconeixement a l'esforç del professorat en la docència.

S'ha seguit el mateix format i la mateixa metodologia que en l'article "Aules presencials vs en línia. La visió de l'alumnat. Resultats de l'enquesta a l'alumnat del Màster d'Ortodòncia de la UB"¹ per poder fer una millor comparació, amb els resultats més significatius.

La justificació del treball es basa en el desig de col·laborar en el canvi que representarà en el món universitari i aportar idees bàsiques als qui dirigeixen la institució perquè aportin tots els mitjans necessaris. Com va exposar el professor Peter Mathieson², a la Conferència Internacional sobre Docència i Innovació Universitària³, el model híbrid de docència no és barat i fa falta una adequada inversió en tecnologia, en formació, en tècnics especialitzats i en incentius al professorat. D'aquesta manera els professors podran contribuir amb més garanties a que els nostres alumnes siguin uns bons professionals i millors persones.

Objectiu

Valorar la capacitat d'impartició de la docència en línia en el Màster d'Ortodòncia de la Universitat de Barcelona, en aquesta època de confinament i les perspectives de futur.

Material i Mètodes

Es va confeccionar una mínima enquesta en la que es feien 3 preguntes: 1) Disposes de la capacitat logística per a impartir les assignatures/seminaris docents en línia? 2) Quin volum de treball (hores dedicades) creus que inverteixes en les classes/sessions programades que han passat a ser en línia? 3) La teva situació personal, et permet

¹ <http://hdl.handle.net/2445/161760>

² University of Edimburg.

³ Simpòsium CIDUI. 1-7-2020.

mantenir la mateixa capacitat de concentració i calma per aprofitar el temps que dediques a les assignatures?

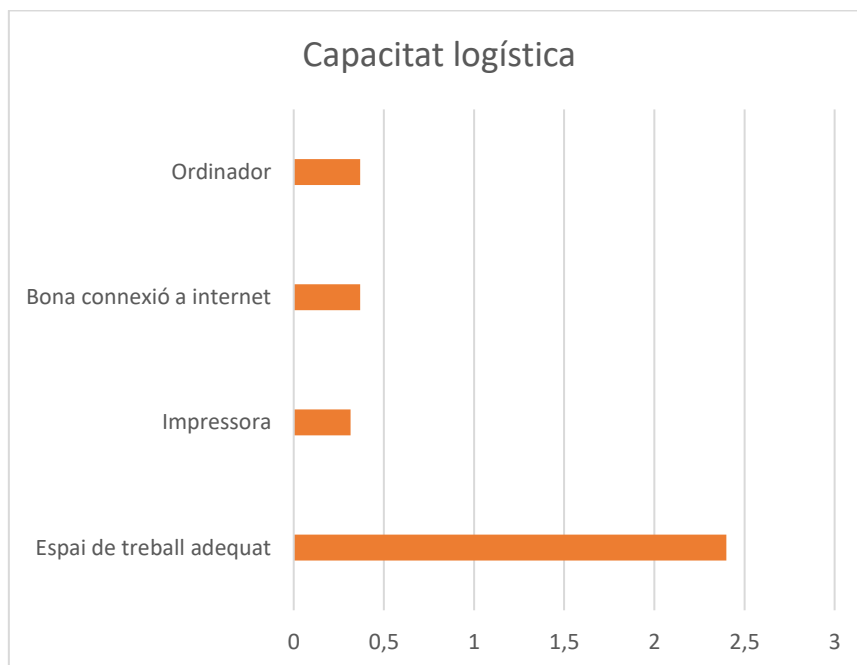
L'enquesta es va enviar mitjançant Google Forms (<https://www.google.com/forms/about>), a una població de 25 professors del màster d'ortodòncia de la UB, de diferents nacionalitats, de la que es va obtenir respostes del 76 %.

Al final de les preguntes se'ls convidava a fer les seves propostes i exposar el que els hi feia falta, en aquest cas el percentatge de respostes va ser del 36,8 %.

Resultats

L'anàlisi de la **capacitat logística de que disposa el professorat per a impartir les assignatures/seminaris docents en línia**, evidència que el 36,8 % disposa d'ordinador i també el 36,8 % té una bona connexió a internet. Els mitjans complementaris per a seguir el teleensenyament són insuficients, ja que no és costum tenir, per exemple, una impressora en el propi domicili. En aquest cas només el 31,6 % disposen d'aquest dispositiu perifèric de sortida. Quan a l'habitable de treball el 89,5 % tenen una situació adequada per seguir el treball en línia (Gràfic 1).

Gràfic 1



En relació a la **volum de treball, calculada en hores de dedicació, que inverteix en les classes/sessions programades**, dels 19 professors que han respòs, la majoria (47'4 %) afirmen tenir-ne més que en el curs ordinari, el 42,1 % el mateix que tindria en el curs ordinari i el 10,5 % restant menys que en el curs ordinari (Gràfic 2).

Gràfic 2



Aprofundint més en aquesta capacitat i a la pregunta de si **la seva situació personal li permet mantenir la mateixa capacitat de concentració y calma per obtenir aprofitament de les assignatures**, la majoria (78,9 %) opina de forma positiva (Gràfic 3).

Gràfic 3



Opinió i propostes dels professors

Davant d'aquesta situació, al professorat se li va demanar que donés opinions i fes propostes, perquè només així tots podrem aprendre i modificar el necessari per adaptar-

nos a la nova situació de docència que ens vindrà imposada. En aquest cas van respondre 7 professors (36,8 %).

Hores de docència en línia

- Es disposa de recursos tècnics i d'espai de treball, però el temps i la concentració necessària amb nens que estan a casa (no van a l'escola) és molt difícil.
- Adequar els materials a la docència en línia és refer les classes, això comporta més temps que si es fa la classe presencial.
- Amb el curs en línia evitem el temps de desplaçament.

Interacció

- L'atenció individualitzada als alumnes a través dels fòrums o e-mails requereix més temps que a l'aula, on habitualment se solucionen els dubtes durant o al final de la classe.

El futur

- Les classes i conferències seran en línia. Això pot significar una oportunitat per obrir un postgrau d'ortodòncia en línia, paral·lel al màster propi.

Discussió i conclusions

1. El professorat disposa de més espai de treball que l'alumnat (89,5 / 69,6 %).
2. La connexió a internet és molt millor entre la gent jove (95,7 / 36,8 %).
3. Els mitjans complementaris com l'ordinador també evidència una gran desproporció. El 100 % dels alumnes en disposen i, en contra, el professorat tant sols un 36,8 %. La justificació d'aquesta diferència es deu a que molts professors utilitzen el mòbil o la tablet.
4. Relativament a la impressora no hi ha tanta diferència: 31,6 % el professorat i 39,1 % l'alumnat.
5. La relació de la situació personal amb el manteniment de la capacitat de concentració, l'alumnat o valora negativament amb un 65,2 % i, en canvi, el professorat tant sols és negatiu en un 21,1 %. L'alumnat també es queixa de les excessives hores de docència que no els hi permet mantenir l'atenció suficient.
6. Una de les problemàtiques del professorat és el fet de tenir criatures a casa.
7. Al professorat també se'ls hi fa feixuc el fet de la preparació de les classes al format en línia.
8. Una queixa important del professorat és relativa a la interacció amb l'alumnat, perquè es troba a faltar l'atenció individualitzada.
9. Ambdós col·lectius estan es disposició d'acceptar la docència híbrida.